

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bölge ve ülke ekonomisine önemli bir katma değer yaratan ve kamusal destek sağlayan Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri ve bu santralleri besleyen kömür sahalarının Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 26.08.2013 tarih ve 2013/148 sayılı Kararı ile özelleştirmesi kararlaştırıldı. Ancak hayata geçecek olan bu özelleştirme nedeniyle bölgede ciddi sorunların ortaya çıkacağı ve dolayısıyla elektrik üretiminin sektöre uğrayacağı vurgulanmaktadır. Çalışanların durumu ise ayrıca incelenmesi gereken önemli bir başlıktır. Bu nedenle sorunun geldiği son aşamanın tespit edilmesi ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasamızın 98. maddesi, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Ali Haydar ÖNER
İsparta Milletvekili
Meli Aykoclar
Milletvekili

Muharrem İzzet
Bazcan M

Ömer Süha ALDAN
Muğla Milletvekili

İhsan Örküt
İstanbul M

Osman Aydın
Aydın

Mehmet Hacıoğlu
Zonguldak M
M. Hacıoğlu

Aliyev
Hüseyin
İzmir M

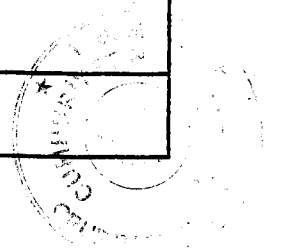
Celal DİNÇER
İST. M. M

Recep Gürbüz
Edirne M.

Habib Ahmet
Bakır

1215 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

	ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
(12)	Hamit Akın	Trakya	[Signature]
(13)	Haydar Akar	Kocaeli	[Signature]
(14)	Ayşe Nedret Akın	Balıkesir	[Signature]
(15)	Mehmet Hilal Kaplan	Kocaeli	[Signature]
(16)	Mehmet S. Kesimoglu	K. Eli	[Signature]
(17)	Ali Gürhan	S. Eli	[Signature]
(18)	Muhammed Sani	İstanbul	[Signature]
(19)	Alihan Durmuş	Tokat	[Signature]
(20)	Hasan ÖREN	M. M. S. T.	[Signature]
(21)	Caydar Yılmaz	Tekirdağ	[Signature]
(22)	Haluk Eyüboğlu	İstanbul	[Signature]
(23)	Kadir Güneş	İST	[Signature]
(24)	Mehmet Selim	Gaziantep	[Signature]
(25)	Mevlüt Duda	Hatay	[Signature]
(26)	İhsan Kalkan	Samsun	[Signature]
(27)	Ali S. B. D.	Gaziantep	[Signature]

GEREKÇE

Termik santraller enerji üretiminde karbon bağımlı ve bu sebeple de ağır kirletici endüstrilerdendir. Türkiye, dünyada güçlenen çevre ve doğa korumacı anlayışın aksine bu alana yeni yatırımlar yapma iradesini hükümet sözcüleri aracılığıyla dile getiren bir ülkedir. Genel sağlık ve yurttaşların yaşam çevreleri yanında doğa için de ağır risk taşıyan termik santraller, bir kez kurulduktan sonra bölge ve ülke ekonomisine katma değer yaratan ve bulunduğu alana kamusal destek sağlayan nitelik kazanırlar. Bu alanda üretimden uluslararası yükümlülükleri gereğince orta-uzun vadede çekilmesi gerekli ülkemizin, Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri ve bu santralleri besleyen kömür sahalarını Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 26.08.2013 tarih ve 2013/148 sayılı Kararı ile özelleştirmesi gündemdedir.

30 yılı aşkın süredir faaliyet gösteren santraller, hâlihazırda Türkiye enerji ihtiyacının yüzde 3'nü, Ege Bölgesi enerji ihtiyacının ise yüzde 13'ünü karşılamaktadırlar. Son dönemde ülkemizin kuruluşundan bu yana büyük emeklerle yaratılan değerler, büyük ölçekli sanayi kuruluşları, Türkiye sanayisinin bel kemiği sayılabilecek kamu yatırımları uygulanan yanlış özelleştirme politikaları nedeniyle yitirilmektedir. SEK, Et ve Balık Kurumu ile başlayıp, kamu bankaları ile devam eden, bankaların özelleştirilerek içinin boşaltılması sonrası tekrar kamuya devredilen süreçleri de içeren özelleştirme yanlışları; TEKEL, TCDD, limanlar, PETKİM, TÜPRAŞ, TELEKOM, köprüler, otoyollar ve neredeyse her halkasıyla enerji sektörünün özelleştirilmesiyle sürdürüldü.

Özelleştirilme kararı alınan Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri ve bu santralleri besleyen kömür sahaları yöredeki istihdama büyük bir katkı sağlıyor ve bölge için büyük bir katma değer yaratıyor. Bu santraller devreye alındıkları günden itibaren gerekli önlemler alınmadığı için çevre kirliliği nedeniyle yöre halkının haklı tepkileriyle karşılaşmıştır. Yatağan ve Milas'ta yaşayan halk yıllarca bu santrallerin gazı ve tozuna maruz kalmasına rağmen, çalışabilmek adına bu olumsuzlukları kabullenmişlerdir. Ancak alınan bir 'tepeden inme' kararla, santraller ve kömür ocakları özelleştirilirken bölge halkının görüşü dikkate alınmadığı gibi çevre ve doğa açısından yaratacağı sorunlar da göz önüne alınmamıştır.

Daha öncesinde TEKEL özelleştirilmesinde görüldüğü gibi, santrallerin özelleştirilmesi gündeme geldikten sonra bu kurumlara dönük büyük yatırımlar yapılmıştır. Bu kapsamda, özelleştirilecek kurumlarda büyük rehabilitasyon ihaleleri yapılmış ve yedek parça stokları artırılmıştır. Böylece, özelleştirme sonucu alıcı şirketlere tüm ağır yükümlülüklerin kamu tarafından üstlenildiği bu santrallerin devredilmesi hazırlıkları tamamlanmıştır. Örneğin Yatağan Termik Santralında yakın zamanda kül tutucu filtrelerin rehabilitasyonu için 26 milyon liralık bir ihale yapılmış ve rehabilitasyon işi devam etmektedir.

Hayata geçmesi planlanan bu özelleştirme nedeniyle ciddi sorunların ortaya çıkacağı endişesi yersiz görülemez. Doğa ve çevreye dönük risklerin bireysel çıkar ve kâr amacıyla hareket eden kuruluşlara devredilmesi daha önce büyük felaketlere yol açmıştır. Bu alanda olumsuz deneyimler hatırdta tutulmalıdır. Santrallerde çevreye zararlı baca gazlarının tutulması için yapılan çalışmalar çok maliyetlidir. Neredeyse, üretilen enerjinin %10'u bu gazların tutulması için harcanmak zorunda kalınacaktır. Çevrenin ve doğanın korunması özel sektörün kar

hırsına bırakılırsa çok maliyetli olan baca gazı arıtma sistemlerinin çalıştırılmamasının gündeme geleceği de ortadadır.

Termik santrallerin ve ilgili tesislerin özelleştirilmesiyle gündeme gelecek bir diğer husus da çalışanların hakları ve bölge ekonomisinde yaratacağı olası olumsuz etkilerdir. Büyük toplumsal sorunların ortaya çıkması ihtimali göz ardı edilemez. 30.09.2013 tarihi itibarıyla YEAS Yatağan, Yeniköy ve KEAS Kemerköy Termik Santrallerinde işçi ve memur statüsünde çalışan sayısı 2100 civarındadır. Kömür ocaklarında çalışanları da bu sayıya eklediğimiz zaman toplam çalışan sayısı yaklaşık 5000 kişi civarındadır. Bu kurumların özelleştirilmesi durumunda; önceki özelleştirme örneklerinde görüldüğü üzere memurların kadroları Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredilerek Devlet Personel Başkanlığı kanalıyla diğer illerdeki devlet dairelerine nakilleri yapılacaktır. İşçilerin ise büyük bir çoğunluğu 4/C kapsamında diğer kurumlara nakil olacaklar. Taşeron işçiler, bilhassa üretim birimlerinde ya da destek birimlerinde çalışanlar, yeni işveren tarafından işten çıkarılacaklardır. Bu durumun çalışanların hayatları üzerinde büyük olumsuzluklar yaratacağı muhakkaktır.

Bu nedenlerle doğanın, çevrenin ve insan sağlığının korunması, çalışanların özelleştirme sonrası yaşayacakları zorluklar, özelleştirilecek birimlerde görev yapanların yasal statüleri, enerji üretimi üzerinde yaratacağı etkiler, bölge halkının talepleri ve bölge ekonomisinde ortaya çıkacak etkinin değerlendirilmesi amacıyla derinlikli bir araştırmanın Türkiye Büyük Millet Meclisi eliyle yapılması büyük önem taşımaktadır. Söz konusu araştırma, ilgili tüm kurum ve kuruluşları da kapsayacak şekilde, toplumsal ve ekonomik süreçleri gözeterek nitelikte yürütülmelidir.

Yukarıda sunulan ve araştırma sırasında belirlenecek nedenlerle Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri ve bunları besleyen kömür sahalarının özelleştirilmesi, sorunun geldiği son aşamanın tespit edilmesi, kamusal maliyet ve risklerin ortaya çıkarılması ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

GEREKÇE

Termik santraller enerji üretiminde karbon bağımlı, ağır kirletici endüstrilerdendir. Toplum sağlığı, çevre ve doğa için ağır risk taşıyan termik santraller, bir kez kurulduktan sonra bölge ve ülke ekonomisine katma değer yaratan ve bulunduğu alana kamusal destek sağlayan nitelik kazanırlar. Bu alanda üretimden uluslararası yükümlülükleri gereğince orta-uzun vadede çekilmesi gerekli ülkemizin, Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri ve bu santralleri besleyen kömür sahalarını Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 26.08.2013 tarih ve 2013/148 sayılı Kararı ile özelleştirmesi gündemdedir.

SEK, Et ve Balık Kurumu ile başlayıp, kamu bankaların özelleştirilerek içinin boşaltılması sonrası tekrar kamuya devredilen süreçlerle devam eden özelleştirme yanlışları; TEKEL, TCDD, limanlar, PETKİM, TÜPRAŞ, TELEKOM, köprüler, otoyollar ve neredeyse her halkasıyla enerji sektörünün özelleştirilmesiyle sürdürüldü.

Özelleştirilme kararı alınan Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri ve bu santralleri besleyen kömür sahaları yöredeki istihdama büyük bir katkı sağlıyor. Bölge halkı yıllarca bu santrallerin gazı ve tozuna maruz kalmasına rağmen, çalışabilmek adına bu olumsuzlukları kabullenmişlerdir. Ancak alınan bir 'tepeden inme' kararın yaratacağı sorunlar göz önüne alınmamıştır.

Santrallerin özelleştirilmesi gündeme geldikten sonra bu kurumlara dönük büyük yatırımlar yapılmıştır. Bu kurumlarda büyük rehabilitasyon ihaleleri yapılmış ve yedek parça stokları artırılmıştır. Böylece, şirketler için kamunun bütçesinden "hazırlık" yapılmıştır. Örneğin Yatağan Termik Santralında yakın zamanda kül tutucu filtrelerin rehabilitasyonu için yapılan 26 milyon liralık ihale sonrası çalışmalar devam etmektedir.

Doğa ve çevreye dönük risklerin bireysel çıkar ve kâr amacıyla hareket eden kuruluşlara devredilmesi daha önce büyük felaketlere yol açmıştır. Santrallerde çevreye zararlı baca gazlarının tutulması için yapılan çalışmalar çok maliyetlidir. Neredeyse, üretilen enerjinin %10'u bu gazların tutulması için harcanmak zorunda kalınacaktır.

30.09.2013 tarihi itibarıyla YEAS Yatağan, Yeniköy ve KEAS Kemerköy Termik Santrallerinde işçi ve memur statüsünde çalışan sayısı 2100 civarındadır. Kömür ocaklarında çalışanlarda eklenince toplam çalışan sayısı yaklaşık 5000 kişi civarındadır. Bu kurumların özelleştirilmesi durumunda; önceki örneklerdeki gibi memurların kadroları Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredilerek Devlet Personel Başkanlığı kanalıyla diğer illerdeki devlet dairelerine nakilleri yapılacaktır. İşçilerin ise büyük bir çoğunluğu 4/C kapsamında diğer kurumlara nakil olacaklar. Taşeron işçiler, yeni işveren tarafından işten çıkarılma tehlikesiyle karşı karşıya bırakılacaktır. Yukarıda sayılan tüm bu sorunların değerlendirilmesi amacıyla derinlikli bir araştırmanın Türkiye Büyük Millet Meclisi eliyle yapılması büyük önem taşımaktadır.

Yukarıda sunulan nedenlerle Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santralleri ve bunları besleyen kömür sahalarının özelleştirilmesi, sorunun geldiği son aşamanın tespit edilmesi, kamusal maliyet ve risklerin ortaya çıkarılması ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.